

Hyvät kuulijat, vapun juhlijat!

Onpa mukava olla täällä Oulussa vappua viettämässä. Onnittelut Euroopan kulttuuripääkaupungille vuosimallia 2026. Mahtavaa että teknologiasta ja maailman parhaista insinööreistään tunnetussa Oulussa satsataan myös kulttuuriin.

Viimevuodet ovat olleet suomalaisille työntekijöille kiristysten ja kuristusten täyteisiä. Maamme hallitus on systemaattisesti ja jatkuvasti viestittänyt, että suomalaiset työntekijät ja työttömät ovat koko Suomen ongelmien syypäät, joita tulee nyt rangaista. Ja niin on sitten rangaistukin.

Hyvät kuulijat!

Orpon hallitusta voi syyttää monesta asiasta, mutta ei siitä etteikö se olisi tehnyt kerta toisensa jälkeen erittäin selväksi missä sen isännät ja ohjaajat istuvat. Elinkeinoelämän keskusliitto

EK on ajamassa läpi historiallista poliittista muutosta Kokoomuksen ja Perussuomalaisten toimiessa työnantajajärjestön käsikassaroina.

Hallitus on päättänyt laskea yritysten ja palkansaajien verotusta arviolta kahdella miljardilla eurolla kohdentaen alennukset nimenomaan hyvätuloisiin. Suurituloisten marginaaliverotusta lasketaan ja koko kahden miljardin summasta vain noin neljäsosa osuu pieni- ja keskituloisille.

Koko hallituksen alkukausi on kuultu kuinka rahat ovat loppu eikä velkaa voi enää lisää ottaa. Ja tällä perusteella on sitten leikattu sosiaaliturvasta ja heikennetty jo ennestään heikoimmassa asemassa olevien toimeentuloa. Mutta nyt sitä rahaa sitten yllättäen löytyikin ja velkaakin voidaan ottaa ennätysmäärä, jotta suurituloisten ja yritysten verotusta voidaan laskea. Se on sitä arvopolitiikkaa, jota Kokoomus ja Perussuomalaiset edustavat.

Hyvät kuulijat!

Orpon–Purran hallituksen tekemät sosiaaliturvaleikkaukset ovat poikkeuksellisen kovia. Indeksien jäädytykset, työttömyysturvan ja asumistuen leikkaukset osuvat erityisesti lapsiperheisiin. Tämän vuoden sosiaaliturvaleikkausten jälkeen yli 844 000 suomalaista elää köyhyysrajan alapuolella eli lähes joka kuudes. Hallituksen päätökset sysäävät köyhyyteen 100 000 uutta ihmistä ja leikkaukset lisäävät ylisukupolvista köyhyyttä. Arvioiden mukaan 17 000 lasta putoaa köyhyysrajan alapuolelle.

Työttömien lapsiperheiden perusturva ei enää riitä arjen kuluihin, ja toimeentulotuen tarve kasvaa. Leikkaukset osuvat kipeimmin yksineläjiin ja yksinhuoltajiin. Suhteellisesti palkkaköyhien määrä kasvaa kolmanneksella. Mutta hyvin toimeentulevien verotusta voidaan kuitenkin vain laskea.

Suurin osa palkkaköyhistä työskentelee naisvaltaisilla aloilla. Vuonna 2025 palkkaköyhyysaste on korkeampi kuin koskaan vuoden 2008 finanssikriisin jälkeen. Pitkittynyt taloudellinen niukkuus näkyy ruokajonoina, häätöinä ja kasvavana huolena arjen selviämisestä. Kun lapsi joutuu elämään köyhyydessä, se vaikuttaa hänen koko tulevaisuuteensa: koulutukseen, osallisuuden

kokemukseen ja mahdollisuuksiin. Pahimmillaan tämä ulkopuolisuuden tunne voi johtaa syrjäytymiseen tai radikalisoitumiseen.

Palvelualoilla töitä tekevistä PAMin jäsenistä joka kolmas kertoi viime syksyn jäsenkyselyssä, että hänellä on melko suuria tai vakavia taloudellisia huolia. Osuus on suurin kyselyjen 25-vuotisessa historiassa! Alle kouluikäisten vanhemmista joka viidennellä, 19 prosentilla, oli ulosottovelkaa.

Hyvät kuulijat!

Käynnissä on todellakin historiallinen yhteiskuntamuutos. Ne periaatteet, joiden varaan suomalainen sopimusyhteiskunta on rakentunut, on nyt heitetty syvälle Suomenlahteen eikä niitä taida sieltä enää edes kiinalaiset tankkerit esiin kaivaa. Jotain minkä eteen aiemmat sukupolvet ovat tehneet hartiavoimin töitä ja jonka kehittäminen on ollut pienen Suomen yhteinen projekti sotien jälkeen, on nyt yhden hallituskauden aikana isketty hengiltä.

Hallitus noudattaa sokeasti omaa ideologiaansa EK:n voimakkaalla kannustuksella, repiessään sopimisen kulttuurin riekaleiksi. Kilpailukykyä haetaan nyt hinnalla millä hyvänsä, viis perusoikeuksista tai kansainvälisistä sopimuksista. Ymmärrys tasapainon merkityksestä yhteiskunnan toiminnan ja rauhan tekijänä, on täysin kadonnut. Nyt on vain yksi hallituksen totuus, jota kaikkien tulee totella tai kosto on suloinen.

Samaan aikaan meillä on työelämässä alipalkkausta, on ylipitkiä työpäiviä, maahan pääsystä maksetaan kynnyksrahoja. Tämä koskee niin ravintola-, siivous-, rakennus-, kynsienhoito kuin ruokalahettibisnestäkin ja monia muita aloja. Alipalkkaus johtaa toimeentulo-ongelmiin, epäreiluun kilpailutilanteeseen yritysten kesken ja alivakuuttamiseen. Se vaikeuttaa kaikkien toimeen tulemistä alalla, ja johtaa verovuotoon. Se on yksi harmaan talouden muoto, josta me kaikki maksamme. Alipalkkausta ei kuitenkaan ei kuitenkaan ole kriminalisoitu. Tähän on tultava muutos.

Kaiken sääntely tarkoitus on aina mielivallan estäminen. Tällä hetkellä näemme miten demokratian perusperiaatteita kielletään

oman mielivallan kasvattamiseksi megamittaluokassa Amerikassa ja pienemmässä luokassa Suomessa. Mutta kyse on aivan samasta juuresta, demokratian haastosta.

Hyvät kuulijat!

Hallituksen veropaketti sisälsi myös suoran keskisormen näytön järjestäytyneille työntekijöille ja järjestäytyneille työmarkkinoille kun hallitus päätti riihessä poistaa myös ay-liikkeen ja työnantajajärjestöjen jäsenten jäsenmaksun verovähennysoikeuden. Kyseessä on jälleen yksi maan hallituksen ideologista hyökkäystä järjestäytymistä vastaan. Hallitus haluaa eroon yleissitovista työehtosopimuksista ja tasavertaisista neuvotteluasetelmista hinnalla millä tahansa. Ja samalla se tulee kiristäneeksi järjestäytyneiden työntekijöiden verotusta.

Käytännössä ay-jäsenmaksujen verovähennysoikeus on ollut niitä ainoita keinoja, joilla valtio on tukenut työntekijöiden järjestäytymistä ja työehtojen kehittämistä. Mikäli yhä harvempi työntekijä kuuluu ammattiliittoon tai työnantaja työnantajaliittoon, murenee yleissitovuus. Pienen maan eduksi

on kuitenkin aina ennen nähty nimenomaan se, että markkinoilla toimivat työnantajat ovat noudattaneet samoja työehtoja ja olleet näin tasapuolisessa kilpailuasetelmassa.

Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut on aina perustellusti katsottu tulonhankkimismenoiksi. Järjestäytyneet työntekijät ovat omalla panoksellaan kehittäneet niin työehtoja kuin palkkoja myös muille kuin itselleen. Olisi itseasiassa ollut jo aiemmin perusteltua kohdentaa näihin järjestäytyneisiin työntekijöihin jopa suuremmat hyvitykset heidän kantaessaan suurempaa vastuuta yhteiskunnan rakentamisesta.

Hyvät kuulijat!

Kaiken kiireen ja kuhinan keskellä on meidän aikuisten yhteinen jaettu tehtävä huolehtia tulevien sukupolvien tulevaisuudesta. Voimme tehdä sen monin eri keinoin, mutta tällä hetkellä tunnumme keskittyvän ainakin julkisessa keskustelussa vain ja ainoastaan lohduttomaan talouspuheeseen, jossa maalaillaan aina vain suurempia uhkakuvia tulevaisuuden taivaalle. Meidän

kaikkien olisi hyvä välttää itsensä toteuttavan skenaarion synnyttämistä.

Viime vuoden Nuorisobarometrin mukaan tulevaisuuteensa optimistisesti suhtautuu enää 61 % nuorista. Nuorten tulevaisuususkko on pysynyt aiemman 16 vuoden aikana stabiilina siitä huolimatta, että esimerkiksi ilmastotietoisuus on samaan aikaan ollut voimakkaassa kasvussa. Tähän asti noin 80 % nuorista on suhtautunut tulevaisuuteensa optimistisesti tai erittäin optimistisesti. Tämän on oltava herätys meille kaikille. Nuoruuteen pitää jatkossakin kuulua into ja epärealistinenkin usko tulevaan. Se on katalysaattori, joka kirittää aina uusia sukupolvia yhteiskunnan kehittämiseen. Jos menetämme tämän voiman, menetämme paljon enemmän kuin rahassa voi koskaan mitata.

Hyvät kuulijat!

Tiedämme, että ihmiset eivät ole omassa toiminnassaan koskaan sataprosenttisen loogisia, rationaalisia tai edes järkeviä.

Toimimme usein tunteidemme, uskomustemme ja toiveidemme

varassa. Ja sitä kai se ihmisyyys onkin, inhimillisyyttä ja inhimillisiä tekoja. Minusta meidän ei pitäisi ihannoida kylmää päätöksentekoa, tunteettomuutta tai aggressiivista kielenkäyttöä. Minusta päinvastoin ne tulisi nähdä yhteistä hyvää hajottavana voimana ja siksi toimina, joita ei hyväksytä. Raaistunut kielenkäyttö, yhä shokeeraavampien otsikoiden tavoittelu ja suoranainen vihapuhe, eivät kuulu sivistyneeseen yhteiskuntaan. Emmekö todellakaan pysty parempaan?

Jokainen meistä on kokonaisuus hyvine ja huonoine puolinemme. Olemme sellaisia myös työelämässä. Vaikka työpaikalle ei kuulu kaikki työntekijän asiat, kulkevat ne kuitenkin joka päivä meidän mukanaamme. Työpaikan työsuojelun tehtävänä on huolehtia, että työ ei aiheuta työntekijöille fyysisiä vammoja tai henkisiä haittoja. Työsuojaus ei ole vain työntekijän jaksamisen kannalta tärkeää, vaan se on myös tuottavuuskysymys. Hyvinvoiva työntekijä on sitoutunut ja kykenevä tekemään työnsä turvallisesti ja tehokkaasti.

Psykososiaalinen kuormitus lisääntyy kaikilla toimialoilla, mutta työpaikkakohtaiset toimet vaihtelevat suuresti. Suomalaiset

kokevat aikapaineen aiheuttamaa stressiä enemmän kuin muualla Euroopassa. Tiedämme, että mielenterveyden ongelmat ovat olleet jo pidemmän aikaan kasvussa ja että niiden syyt ovat moninaiset. Mielenterveysperusteiset työkyvyttömyyseläkkeet ovat olleet hurjassa kasvussa etenkin nuoremmissa ikäluokissa, ne ovat tuplaantuneet 2000-luvun aikana!

Tunnumme olevan jossain määrin voimattomia tämän asian edessä. Mielenterveydestä huolehtiminen on aivan yhtä tärkeää kuin fyysisestä terveydestäkin huolehtiminen ja samalla vakavuudella siihen tulisi nyt suhtautua. Tähän ilmiöön on herättävä ennen kuin on liian myöhäistä! Nyt tarvitaan uudenlaista ”Pohjois-Karjala-projektia”, jonka fokuksena olisi erityisesti nuorten mielenterveys.

Hyvät kuulijat!

Nykyinen työttömien työnhakijoiden työnhakuprosessi on monimutkainen ja epäinhimillinen. Hallituksen piti tehdä työnhausta parempi niin työnhakijoille kuin työnantajille, mutta toisin kävi. Ministeri Arto Satonen joukkoineen valmistelee nyt

uudistusta, jossa neljän työpaikan kuukausittaisen hakupakon lisäksi tuodaan rinnalle viranomaisen osoittamat veloittavat työtarjoukset. Ja tämän lisäksi valmistellaan sanktioiden tuntuva kiristämistä.

Osa-aikatyötä tekevien tilanne on erityisen haastava, sillä vaihtelut työajoissa tai työkykyyn liittyvät syyt tekevät hakupakosta kestäättömän. Osa-aikatyötä tekeville on hallituksen suunnitelmissa tulossa samat velvoitteet kuin kokonaan työttömille. Tämä osoittaa, ettei hallituksella ole mitään käsitystä siitä, millaista on osa-aikatyötä tekevän arki lisätuntien päivystämisessä. Miten otat toisen osa-aikaisen työn vastaan kun olet kiinni vaihtelevissa osa-aikatunneissa taistelemassa joka päivä lisätunneista toisessa työpaikassa. Ei osa-aikatyöntekijöiden arki todellakaan mitään lomailua ole.

Vuonna 2023 osa-aikatyötä teki 402 000 suomalaista. Heistä pelkästään kaupassa ja matkailu- ja ravintola-alalla työskenteli 107 900. Samoilla aloilla uusista työpaikoista noin 60 prosenttia oli osa-aikaisia.

Maan hallituksen suunnittelemat lisäsanktiot osuisivat erittäin kivuliaasti tähän ryhmään, jossa työtä tehdään jatkuvasti liian vähillä tunneilla.

Euroopan unionin tuomioistuin teki loppukesästä mullistavan tuomion todetessaan, että osa-aikaisten työntekijöiden ylityökorvausten puute ja sen takana oleva lainsäädäntö rikkoo osa-aikadirektiiviä. Käytäntö katsottiin myös tasa-arvodirektiivin vastaiseksi, koska enemmistö osa-aikatyöntekijöistä oli naisia. Tuomio mullistaa käsitteet ”lisätöistä” ja ”ylitöistä” osa-aikaisen työntekijän epäedulliseksi kohteluksi. Suomessa työnantajajärjestöt riensivät välittömästi kiistämään tuomion vaikutukset Suomeen. Tämä osoitti jälleen kerran sen, että työnantajaliitoilla ei ole enää aitoa halua kehittää suomalaisia työmarkkinoita niin että arvona olisi myös työntekijöistä huolehtiminen. Tärkeintä tuntuu olevan osakkeenomistajien voittojen optimointi keinolla millä hyvänsä.

Ystävät!

Kunta- ja aluevaalien tulos osoitti selvästi mitä mieltä suomalaiset ovat maan hallituksen politiikasta. Me emme halua tällaista Suomea! Emme sellaista ihmis- ja maailmankuvaa mitä nykyinen hallitus edustaa. Emmekä sellaista yhteiskuntaa, johon tämä hallitus on meitä ajamassa.

Täällä Oulussahan kuntavaaleissa sosialidemokraatit ottivat mahtavat viisi lisäpaikkaa ja oppositiopuolueilla on selvä enemmistö valtuustossa. Onnittelut siitä kaikille! Poliittinen muutos on mahdollista ja nämä vaalit antavat sille erittäin hyvän pohjan kohti seuraavia eduskuntavaaleja.

Maailma tuntuu olevan nyt kovin sekaisin ja kiihdyksissään vähän joka kulmalla. Kiihdyttäviä tekijöitä kyllä löytyy jokaisen kannon ja somen kolosta. Viisaus asuu kuitenkin usein harkinnassa ja kyvyssä nousta erityisen vaikeiden tilanteiden yläpuolelle. Suomen menestys on tehty ja tehdään yhdessä, pitäen kaikki mukana. Ei anneta siitä periksi nytkään, vaikka siihen meitä maan hallitus voimakkaasti pyrkii ajamaankin.

Ammattiyhdistysliike on rauhan liike, jonka velvollisuus on aina puolustaa työntekijöitä, oikeudenmukaista työelämää ja demokratiaa. Nyt sen tarve on Suomessa suurempi kuin vuosikymmeniin. Järjestäydytään entistä vahvemmin yhteisten tavoitteiden äärellä ja viedään Suomi kohti valoisampaa ja inhimillisempää tulevaisuutta. Siinä meidän voimamme maailmassa on.

Oikein hyvää työväen juhlaa kaikille!